

Hulshout, kasteel Ter Borgh

COLLECTIE ONLINE

Digitale collectie Erfgoedcel Kempens Karakter

INVENTARISNUMMER

HU_2016_0023

BESCHRIJVING

De kasteelsite Ter Borgh kan in verband worden gebracht met een verdedigingspost aan een oversteekplaats van de Grote Nete. In 1658 werd dit 'Oud Hof', gelegen aan de huidige Dreef tegen de Grote Nete gedeeltelijk vernield door de Fransen (veroveringsoorlog van Lodewijk XIV) om in 1673 - op de motte na - geheel te verdwijnen. De motte is als een kleine verhevenheid nog steeds gelegen op het einde van de Dreef rechts en vormt het enige overblijfsel van deze historische site. Het puin van het 'Oud Hof' werd deels gerecupereerd voor de bouw van het nieuwe kasteel Ter Borgh. Jozef Somers (°1787- +1837), zoon van Jan Adriaan en tevens zijn opvolger, zorgde voor de verdere verfraaiing: de oorspronkelijke moestuin, een bijhorende weide en bos werden veranderd in een Engels park met graspartijen, verspreide bomengroepen, boomgaard, uitgewerkte bloemperken, hagen en onderbegroeiingen. De vijver werd heraangelegd en doorgetrokken tot naast het kasteel; de uitgegraven grond werd gebruikt voor de aanleg van twee ijskelders, achter de vijver en ten oosten van het kasteel. In 1831 werd het kasteel tijdelijk aangewend door koning Leopold I als commandopost voor het Belgische leger. In 1836 wordt het kasteel met park en toebehoren verkocht aan de familie Beeckmans de Westmeerbeek. In 1854 werd de vijver verlegd naar de achterzijde van het kasteel en voorzien van een eendenkooi, het eiland werd vergroot en uitgerust met een paviljoen. In 1859 werd het geheel samen met onder meer de pachthoeve Hof Ter Borgh verkocht aan baron Augustinus Carolus Nicolaus de T'Serclaes, die het in 1863 overmaakte aan zijn zusters Helena en Delphina. Volgens de literatuur werd in 1862 de linkse vleugel met keukens en slaapgelegenheid voor het personeel aangebouwd; het terras aan de achterzijde van het kasteel zou tegelijkertijd afgesloten zijn met trappen en een balustrade; mutatieschetsen van 1864 vertonen wel een lichte wijziging van de achtergevel, terwijl de trappen en de halfcirkelvormige portiek pas worden ingetekend in 1912. De orangerie aan de zuidzijde, een ijzerconstructie met beglaasde wanden, dateert van 1864, hetzelfde jaar waarin ook de rechtervleugel met koetshuis en nieuwe paardenstallen werd gebouwd, zie het jaartal op de gevel en mutatieschetsen van 1864. De verbinding met inbegrip van de druivenserre werd geregistreerd in 1875. In 1909 werd het domein gekocht door Frederik Maria Jozef Jacobs, gevolgd door grondige restauratiewerken aan de verwaarloosde gebouwen en het park. In 1913 werd de stenen omheiningmuur voor het kasteel verlaagd en voorzien van een ijzeren afsluiting en twee nieuwe ingangspoorten naar ontwerp van architect Emile Goethals, zie de nagenoeg onleesbare gevelsteen rechts naast de oostelijke poort. Het complex onderging nogmaals grondige herstellingswerken na de Eerste Wereldoorlog. (bron: inventaris.onroerenderfgoed.be); In 1939 ontruimde de Heer Jacobs het kasteel en werd er een militair hospitaal ingericht voor het Belgische leger. Dat werd na korte tijd opgedoekt wegens de snelle inval van de Duitse troepen. Tijdens de oorlogsjaren waren er enkele Duitse militairen gehuisvest.

OBJECTTYPE

foto

PLAATSEN

Hulshout

TREFWOORD

kasteel, park, Wereldoorlog II

VERWERVING

Gemeente Hulshout, schenking, Via Sander Ooms